

WYDZIAŁ PEDAGOGIKI, PSYCHOLOGII I SOCJOLOGII

IN-fest FESTIWAL INNOWACJI SPOŁECZNYCH NA UNIWERSYTECIE ZIELONOGÓRSKIM

Innowacyjność potocznie kojarzona jest głównie z technologiami, tymczasem nowe zjawiska, inicjatywy w sferze społecznej są ważnymi elementami rozwoju. To dzięki pasji i wysiłkom wielu społeczników udało się stworzyć organizacje, które w efektywny sposób próbują rozwiązywać problemy społeczne i w adekwatny sposób zaspokajają potrzeby. Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Zielonej Górze mając na uwadze potrzebę kreowania nowych rozwiązań i inspirowania studentów realizuje projekt pt. *Rozkręcamy społeczny biznes*. Festiwal Innowacji Społecznych jest jedną z jego części składowych. W ramach spotkań ze studentami oraz poprzez promowanie innowacyjnych działań społecznych przedstawionych na Festiwalu próbowano zainteresować studentów możliwościami wykorzystywania ekonomii społecznej jako jednego z narzędzi rozwiązywania problemów społecznych. Fundacja Partycypacja, jako organizator tej imprezy, wystąpiła z inicjatywą powołania do życia Studenckiego Koła Innowacji Społecznych. Przy wsparciu Wydziału Pedagogiki, Psychologii i Socjologii UZ próbowano zainteresować studentów możliwością rozwijania swoich zainteresowań w takiej formie organizacji studenckiej.

Festiwal IN-Fest jest przykładem tego, że siła tkwi może i w szczegółach, jak twierdzą niektórzy, ale przede wszystkim tkwi we współdziałaniu.

Zorganizowany przez Fundację Partycypacja i Wydział Pedagogiki, Psychologii i Socjologii UZ festiwal miał służyć właśnie wymianie doświadczeń, które zdobyto w ramach działań opartych na współpracy wielu osób. Podtytuł imprezy „Porozmawiajmy o innowacjach. Na poważnie i z humorem” wskazywał na to, że organizatorzy postawili sobie za cel wprowadzenie tematyki innowacji społecznych w mury uczelni w sposób rozbudowany. Impreza odbyła się 18 czerwca 2018 r. Jej pierwsza część odbyła się w auli i tylko częściowo mogła przypominać klasyczne wykłady uniwersyteckie. W tej części organizatorzy chcieli zrealizować przede wszystkim pierwszy cel, którym było upowszechnienie innowacji społecznych, organizacyjnych i edukacyjnych. O znaczeniu innowacji dla rozwoju regionu i kraju mówił przedstawiciel Nowosolskiego Parku Technologicznego - Łukasz Rut.

Zaprezentowano również kilka przykładów innowacyjnych działań na rzecz różnych kategorii społecznych: seniorów (Spółdzielnia Socjalna „Alternatywy”, osób bezdomnych (Fundacja „Rondo”), osób ze spektrum autyzmu (Stowarzyszenie „Dalej Razem”).

Pokazano też kilka przykładów partycypacji społeczności lokalnych w procesie rewitalizacji. Zachęcano także studentów do włączenia się w działania powstającego Studenckiego Koła Innowacji Społecznych.

Kolejnym celem była integracja środowiska czyli studentów i organizacji i instytucji działających w sposób innowacyjny. Ta część odbyła się w Palmiarni Uniwersytetu Zielonogórskiego. Tutaj w swobodniejszy sposób, przy poczęstunku, można było zapoznać się z działaniami takich organizacji jak: Centrum Integracji Społecznej, Fundacja Spełnienie,

PLAKAT PROMUJĄCY FESTIWAL INNOWACJI SPOŁECZNYCH IN-FEST

STUDENCI UCZESTNICZĄCY W KONKURSIE. FOT. D. BAZUJ

Zielonogórska „Jadłodzielnia”. Można było porozmawiać z reprezentantami kilku podmiotów ekonomii społecznej i instytucji. Spotkanie w założeniu miało ułatwić nawiązanie i rozwijanie współpracy międzysektorowej.

W tej części zorganizowano także kilka konkursów i zabaw integracyjnych. W związku z pobytem w Zielonej Górze w tym samym czasie studentów z Ukrainy, także oni mogli przyjrzeć się kilku przykładom dobrych praktyk w zakresie działań i inicjatyw społecznych.

Festiwal Innowacji Społecznych In-Fest był kolejną okazją do tego, aby z jednej strony pokazać a z drugiej strony zobaczyć, że w Zielonej Górze sporo jest ciekawych przy-

kładów inicjatyw społecznych, które mogą być inspiracją dla kolejnych osób.

Będący przykładem działań międzysektorowych Festiwal Innowacji Społecznych In-Fest dofinansowano ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w Zielonej Górze.

Efektom tych działań jest wyłonienie grupy studentów, którzy wyrazili zainteresowanie działaniem w Kole Innowacji Społecznych. Kolejne spotkania odbędą się jesienią po rozpoczęciu roku akademickiego.

Dorota Bazuń

InterAktywizacja 2018 Polsko-Ukraińska Szkoła Letnia Innowacji Społecznych

Pierwszy raz zorganizowana przez Instytut Socjologii i Katedrę Pedagogiki Społecznej i Fundację „Partycypacja” Szkoła Letnia opierała się na wymianie doświadczeń i wiedzy pomiędzy partnerami polskimi i ukraińskimi. Studenci w ramach Szkoły Letniej korzystali z wiedzy osób reprezentujących różne instytucje kształtujące politykę społeczną w województwie lubuskim. Młodzi uczestnicy mogli także przyglądać się doświadczeniom organizacji zajmujących się działaniami pomocowymi, realizującymi różne usługi społeczne. Tydzień spędzony w Zielonej Górze był cyklem wizyt studyjnych w instytucjach i organizacjach. Mamy nadzieję, że dało to większe szanse, aby studenci mogli w przyszłości łatwiej łączyć wiedzę z praktyką.

W Letniej Szkole Innowacji Społecznych „InterAktywizacja” uczestniczyło 12 studentów Lwowskiego Państwowego Uniwersytetu Bezpieczeństwa Życia (kierunek *praca socjalna*) i studenci Wydziału Pedagogiki Psychologii i Socjologii Uniwersytetu Zielonogórskiego (kierunki: *praca socjalna, pedagogika, socjologia*). Kadrę akademicką ze Lwowa reprezentowali: prof. dr hab. Ludmiła Krywaczuk, doc. Tetiana Stopets i Dr Sc Andriy Lozynskyi.

Celem przedsięwzięcia było wzmocnienie kompetencji uczestników, związanych z wprowadzaniem w życie i stosowaniem strategii aktywizowania i inkluzji na poziomie jednostek, grup i społeczności lokalnych. Temu celowi służyło zapoznanie się uczestników z dobrymi praktykami w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, wymiana wiedzy i doświadczeń. Szczególna uwaga została poświęcona działaniom innowacyjnym. Zajęcia polegały przede wszystkim na spotkaniach i dyskusjach z wyróżniającymi się praktykami w instytucjach i organizacjach Zielonej Góry i województwa lubuskiego. Uczestnicy zapoznawali się z założeniami i sposobami działania systemu pomocy społecznej. Dlatego odwiedzili ważne w tym zakresie instytucje: Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie oraz Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Ważnym elementem zajęć były wizyty w podmiotach ekonomii społecznej, m. in. Stowarzyszeniu „Dalej Razem” i Fundacji „Rondo”, a tak-

że Spółdzielni Socjalnej „Alternatywy”. Studenci spotkali się także z reprezentantami Ośrodka Wsparcia Ekonomii Społecznej w Zielonej Górze. Zaś z kwestiami dotyczącymi społecznej odpowiedzialności biznesu zapoznali się podczas wizyty w Organizacji Pracodawców Ziemi Lubuskiej.

STUDENCI KADRAKADRYKOWICZKA PODCZAS ZAJĘĆ W REGIONALNYM OŚRODKU POLITYKI SPOŁECZNEJ W ZIELONEJ GÓRZE. FOT. D. KOKKOWSKA

Podczas wizyt i spotkań w organizacjach i instytucjach, ale także na uczelni, zostały przeprowadzone zajęcia o charakterze warsztatowym, które służyły wymianie dobrych praktyk w zakresie programu i metod kształcenia, a także dobrych praktyk w zakresie aktywności studentów (koła naukowe, rada studentów niepełnosprawnych). Zajęcia były także okazją do zapoznania się z partycypacyjnym modelem rewitalizacji jako jednym ze sposobów wyprowadzania z kryzysu społeczności lokalnych i wykorzystywania potencjału mieszkańców włączanych w zmiany w swoim otoczeniu.

SPOTKANIE W SCHRONISKU DLA OSÓB BEZDOMNYCH PROWADZONYM PRZEZ FUNDACJĘ „RONDO”. FOT. M. JASKULSKA

Program został przygotowany w taki sposób, aby studenci nie mieli się czasu nudzić, ale oprócz tego w trakcie tego tygodnia odbyło się kilka imprez dodatkowych. Pierwszego dnia Szkoły Letniej - 18 czerwca 2018 r., odbył się „INN-fest. FESTIWAL INNOWACJI SPOŁECZNYCH. Hasłem przewodnim tej imprezy było: „Porozmawiajmy o innowacjach. Na poważnie i z humorem”. Drugiego dnia kadra i studenci zostali zaproszeni na wykład Profesora Jacka Lubeckiego z Georgia Southern University, który wygłosił wykład pt. *Globalizacja i umiędzynarodowienie uczelni wyższych z perspektywy prowincjonalnych uniwersytetów amerykańskich* (19 czerwca

2018 r.). Był to kolejny wykład w ramach funkcjonującego od ponad roku na naszym wydziale Connectivity Centre.

W tym samym dniu po południu studenci socjologii zorganizowali i przeprowadzili dla swoich ukraińskich koleżanek i kolegów zajęcia warsztatowe, które miały ułatwić poznanie się i zwiększenie kompetencji interkulturowych.

STUDENCI PODCZAS ZAJĘĆ WARSZTATOWYCH PRZEPROWADZONYCH PRZEZ STUDENTÓW SOCJOLOGII. FOT. D. BAZUŃ

W czwartek zaś goście z Ukrainy mieli możliwość wzięcia udziału w jubileuszowym koncercie Big Bandu Uniwersyteu Zielonogórskiego pt. *20 years full of swing*.

Letnia Szkoła Innowacji Społecznych nie była łatwym organizacyjnie przedsięwzięciem, ale dzięki temu stała się kolejnym interesującym wyzwaniem dla pracowników Instytutu Socjologii i Katedry Pedagogiki Społecznej. Wsparcia merytorycznego i finansowego udzieliła także Fundacja „Partycypacja”. Choć przygotowanie i zrealizowanie tej imprezy wymagało dużo skoordynowanego wysiłku, mieliśmy dużo satysfakcji z wykonania tego zadania. Studenci byli bardzo zainteresowani, zadawali dużo pytań próbując poznać polski system wsparcia. Formuła edukacji poprzez wizyty studyjne bardzo im się podobała i przyznawali, że choć był to bardzo męczący tydzień, to równocześnie był to czas spędzony w sposób interesujący.

Dorota Bazuń

I Forum Nauczycieli Dzieci/Uczniów ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi zorganizowane przez Zakład Pedagogiki Specjalnej

Specyfiką i znakiem przemian jakie dokonują się ostatnio w teorii i praktyce pedagogiki, zwłaszcza pedagogiki specjalnej, jest rozwój różnych form pełniejszego uczestnictwa osób z niepełnosprawnością (lub innymi dysfunkcjami) w życiu społecznym, w tym w procesie kształcenia. Szczególną postacią tego zjawiska, tak ze względu na wagę zagadnienia jak i na jej wartość w testowaniu przydatności rozwiązań edukacyjnych, są przemiany dokonujące się w systemie oświaty. Od niemal trzydziestu lat funkcjonują one w formie kształcenia integracyjnego, natomiast od mniej więcej dekady przyjmują bardziej radykalną postać edukacji inkluzyjnej, czyli włączającej. Dla zdecydowanej większości nauczycieli szkół i przedszkoli masowych obecność w ich placówkach uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi jest zjawiskiem zupełnie nowym, wymagającym gruntownej zmiany własnych przyzwyczajeń i ocze-

kiwań, przeformułowania zadań stawianych przed sobą i przed uczniami oraz zastosowania nowych metod i form pracy. Z licznych środowisk wielokrotnie daje się słyszeć głosy specjalistów pedagogiki specjalnej, ale też samych nauczycieli placówek masowych, iż nie są oni dostatecznie przygotowani do podjęcia i realizacji nowych zadań, nie posiadają wystarczającej wiedzy i stosownych umiejętności, a ponadto czują się w tym procesie nieco zagubieni, pozostawieni poniekąd samym sobie. Pracownicy Zakładu Pedagogiki Specjalnej mają świadomość, że środowisko nauczycielskie oczekuje wsparcia pod kątem przygotowania do realizacji idei edukacji włączającej uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. To dlatego 21 kwietnia 2018 r. na Uniwersytecie Zielonogórskim odbyło się I Forum Nauczycieli Dzieci/Uczniów ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi. Uczestniczyli w nim nauczyciele szkół integracyjnych i masowych z całego województwa. Prelegenci zaprezentowali szerokie spektrum zagadnień związanych z tematem spotkania: dr hab. Jarosław Bąbka, prof. UZ (Uniwersytet Zielonogórski), *Nauczyciele wobec edukacji włączającej uczniów z niepełnosprawnością - regionalna specyfika czy krajowa tendencja*; mgr Robert Jagodziński (Członek Zespołu Ekspertów MEN ds. Opracowania Modelu Edukacji Uczniów ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyj-

FOT. Z WYDZIAŁU

nymi), *Model edukacji włączającej - wstępne założenia*; mgr Jolanta Lipińska, mgr Anna Włodarczak (Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wlkp.), *Nowe rozwiązania kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi od 1 września 2017 roku - od modelu medycznego do modelu biopsychospołecznego*; mgr Ewa Kuczak, mgr Tatiana Sawicka (Miejskie Przedszkole nr 17 w Zielonej Górze), *Organizacja zajęć rewalidacyjnych w przedszkolu dla dzieci z rzadkimi chorobami genetycznymi*; mgr Dorota Dranczewska (Zespół Edukacyjny nr 9 w Zielonej Górze), *Uczeń z afazją motoryczną w szkole*.

Bardzo dużym zainteresowaniem cieszyły się warsztaty tematyczne, które poprowadziły następujące osoby: mgr Wioleta Dąbrowska (Zespół Szkół Specjalnych nr 1 w Zielonej Górze), *Integracja sensoryczna w pracy z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi*; mgr Katarzyna Stein-Szała (Uniwersytet Zielonogórski), *Wykorzystanie komunikacji alternatywnej i wspomagającej w edukacji dzieci ze spektrum autyzmu*; mgr Regina Korzeniowska (Uniwersytet Zielonogórski), *Jak napisać indywidualny program edukacyjno-terapeutyczny?*; mgr Mirosława Kanar (Uniwersytet Zielonogórski), inż. Agnieszka Wiśniewska (Stowarzyszenie

FOT. Z WYDZIAŁU

Pomocy Osobom Autystycznym Dalej Razem w Zielonej Górze), *Rola diety we wspomaganiu rozwoju dziecka ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi*; mgr Joanna Dolińska (Zespół Szkół Specjalnych nr 1 w Zielonej Górze), *Elementy kinezyjologicznego systemu kształcenia w pracy z dzieckiem z niepełnosprawności*.

Mamy nadzieję, że II Forum Nauczycieli Dzieci/Uczniów ze Specjalnymi Potrzebami Edukacyjnymi odbędzie się w przyszłym roku, i że będzie miejscem dzielenia się wiedzą i upowszechniania dobrych praktyk.

Tomasz Fetzki

Seminarium Naukowe *Wyzwania edukacyjne wobec osób z niepełnosprawnością słuchową w Polsce i na Ukrainie*

28 maja 2018 r. odbyło się zorganizowane przez Zakład Pedagogiki Specjalnej Seminarium Naukowe zatytułowane *Wyzwania edukacyjne wobec osób z niepełnosprawnością słuchową w Polsce i na Ukrainie*. Podczas seminarium wystąpienia zaprezentowali:

- dr Volodymyr Szevchenko z Instytutu Pedagogiki Specjalnej, Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy w Kijowie na temat *Rozwój surdopedagogiki na Ukrainie na przestrzeni XIX-XXI wieku*;
- dr Katarzyna Kochan z Uniwersytetu Zielonogórskiego na temat *Kształcenie głuchych w Polsce - tradycje - współczesność - wyzwania przyszłości*;
- Cecylia Danielak z Oddziału Lubuskiego Polskiego Związku Głuchych w Zielonej Górze na temat *Tożsamość środowiskowa i kulturowa oraz sposoby porozumiewania się z osobami z uszkodzonym słuchem*.

FOT. Z WYDZIAŁU

Celem spotkania było poznanie problemów życiowych i edukacyjnych osób głuchych oraz niedosłyszących w Polsce, a także na Ukrainie, wymiana doświadczeń jak i poszukiwanie obszarów do współpracy naukowo-dydaktycznej pomiędzy Zakładem Pedagogiki Specjalnej a Instytutem Pedagogiki Specjalnej Narodowej Akademii Nauk Pedagogicznych Ukrainy w Kijowie. Udział w seminarium studentów I roku *pedagogiki specjalnej* miał na celu przygotowanie ich do aktywnego udziału

FOT. Z WYDZIAŁU

w konferencjach i seminariach oraz do badań naukowych. Seminarium zapoczątkowało cykl spotkań dotyczących wyzwań edukacyjnych wobec osób z różnymi niepełnosprawnościami.

Jarosław Bąbka, Tomasz Fetzki

Wykłady Mistrzów

14 maja 2018 r. odbyły się wykłady z cyklu Wykłady Mistrzów organizowane przez Zakład Pedagogiki Przedszkolnej i Wczesnoszkolnej Instytutu Pedagogiki. Wykłady przeprowadziły: prof. zw. dr hab. Ewa Filipiak z Instytutu Pedagogiki Katedry Dydaktyki i Studiów nad Kulturą Edukacji Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy i dr hab. prof. UŚ Urszula Szuścik z Wydziału Etnologii i Nauk o Edukacji Uniwersytetu Śląskiego.

Prof. Ewa Filipiak wygłosiła wykład pt. *Kulturowo-historyczna teoria rozwoju i aktywności Lwa S. Wygotskiego: trudności aplikacji dla praktyki i badań empirycznych. Od teorii do zmiany w praktyce*.

- Pani Profesor skupiła się na kilku zagadnieniach:
- nauczanie powinno być ukierunkowane na SNR;
 - dzieci konstruują wiedzę w społecznym działaniu;
 - dorosły-nauczyciel jest pośrednikiem, który pomaga w odkrywaniu i przezwyciężaniu problemów, w zmienianiu obrazu zadania i tworzeniu nowych środków do osiągnięcia celów. Jego pośrednictwo zarysowuje dziecku „pułap intelektualny”, pozwala zbudować „most mentalny” pomiędzy doświadczeniem empirycznym a światem abstrakcji;
 - *to co dziecko robi dziś przy pomocy dorosłych, zrobi jutro samodzielnie. Strefa najbliższego rozwoju pomaga więc określić „jutro” rozwoju dziecka, dynamiczny stan jego rozwoju, który uwzględni nie tylko to, co dziecko w tym procesie już osiągnęło, lecz również to, co w nim dopiero dojrzewa (Wygotski, 1971, s. 542)*;
 - język i myślenie odgrywają centralną rolę w rozwoju umysłowym i poznaniu. Dojrzała czynność umysłowa zawiera adaptacyjny mechanizm samoregulacji rozwijający się dzięki społecznym interakcjom,
 - wyższe funkcje psychiczne rozwijają się i dojrzewają przy pomocy i czynnym udziale dorosłych.

Kolejnym wystąpieniem było wystąpienie prof. Urszuli Szuścik, która wygłosiła wykład pt. *Kształtowanie percepcji wzrokowej jako stymulator działań plastycznych dzieci*. Pani Profesor odwołała się do osiągnięć prac psychologicznych Baleya, Witwickiego oraz Szumana, które prezentują wiedzę z zakresu rozwoju spostrzegania dzieci, ich wrażliwości na barwy, kształty czy proporcje. Przyczyną podjęcia badań przez prof. Urszulę Szuścik był fakt, iż w pracach pedagogicznych z zakresu twórczości plastycznej dzieci znajdujemy tylko ogólnikowe rozważania na temat związku z przedstawi-

niem plastycznym spostrzeganych przedmiotów. Brak jednak metod pozwalających badać związek widzenia z działaniem plastycznym. Kolejną przyczyną było doświadczenie w pracy z dziećmi. Pani Profesor opowiedziała o tym, jak szukała czynników rozwoju twórczości plastycznej dzieci. W badaniach zastosowano zjawisko kontrastu oraz złudzenia optycznego. Profesor Szuścik swoimi badaniami potwierdziła hipotezę zależności między kształtowaniem percepcji wzrokowej dzieci a stymulacją ich działań plastycznych. Program ten rozwijał również przeżycia estetyczne u dzieci w czasie zajęć. Pani Profesor podkreśliła, że prace plastyczne uczniów z grupy eksperymentalnej są nietypowe dla dzieci w tym okresie rozwojowym. Wykazali się oni bardzo dużą wrażliwością wizualną. Eksperyment nasuwa wniosek, że istnieją niewykorzystane możliwości twórcze dzieci, dlatego warto stymulować ich twórczość plastyczną w toku zajęć dydaktycznych. Następnie omówione zostały koncepcje oraz teorie m.in. Brunera czy Wygotskiego. Wykład urozmaicała prezentacja prac plastycznych wykonanych przez dzieci. Spotkanie to było świetną okazją do zadawania pytań Mistrzowi.

W wykładach uczestniczyło wielu studentów oraz pracowników uczelni. Widać było zaciekawienie na twarzach słuchaczy, o czym świadczą również pytania skierowane do prof. Ewy Filipiak po wykładzie.

Martyna Beyga, Weronika Piotrowska, Ada Ślipko

ZE SPORTU AKADEMICKIEGO

3. WINOBRANIOWY TURNIEJ TENISA STOŁOWEGO POD PATRONATEM KANCLERZ UZ

3. Winobraniowy Turniej Tenisa Stołowego pod patronatem Kanclerz Uniwersytetu Zielonogórskiego, Katarzyny Łasińskiej, odbył się 15 września 2018 r. W zmaganiach wzięło udział 18 reprezentantów z woj. wielkopolskiego, lubuskiego i Niemiec.

KLASYFIKACJA KOŃCOWA:

1. IDELNIK Tomasz (TTC Duppel - Niemcy)
2. ELENGOWSKI Mateusz (KU AZS Uniwersytetu Zielonogórskiego)
3. PROKOT Krystian (MRKS Sparta Złotów)
4. BOBEK Daniel (KU AZS Uniwersytetu Zielonogórskiego)
5. BARTOSZEWSKI Michał (KU AZS Uniwersytetu Zielonogórskiego)
6. DOPIERAŁA Maciej (GKS Gorzovia Gorzów Wlkp.)
7. ŻELENGOWSKI Radosław (KS Jofrakuda Świebodzin)
8. STOCIK Krzysztof (KU AZS Uniwersytetu Zielonogórskiego)
9. CHOJNACKI Rafał (GKS Gorzovia Gorzów Wlkp.)
10. RZAKOWSKI Daniel (KU AZS Uniwersytetu Zielonogórskiego)
11. GIERLACH Bogusław (UKS Dziesiątka Nowa Sól)
12. KUPCIW Piotr (UKS Dziesiątka Nowa Sól)

